

HAVA TRAFİK KONTROLÖRLERİ DİL YETERLİLİĞİ TALİMATI (SHT-ATCO/DİL)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 -(1) Bu Talimatın amacı, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı ve Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı standartlarına uygun olarak sınav yapacak hizmet sağlayıcıların yetkilendirilmesi ile hava trafik kontrolörlerinin sahip olması gereken İngilizce dil yeterliliği gereklilikleri ve dil yeterliliğinin belirlenmesi amacıyla yapılan sınavların kabulüne ve denkliğinin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 -(1) Bu Talimat, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden lisans almış veya alacak hava trafik kontrolörlerini, dil yeterliliği amacıyla eğitim verecek ve sınav yapacak yetkilendirilmiş hizmet sağlayıcıları, bunların çalışanlarını ve sınavların yapılmasında ve değerlendirilmesinde görevlendirilecek gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 -(1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 15/07/2018 tarihli ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ve 31/01/2007 tarihli ve 26420 sayılı SHY 65-01 Hava Trafik Kontrol Hizmetleri Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliğine dayanılarak,

(2) Şikago Sözleşmesi Ek-1, Doc 9835 standartları ile Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı tarafından yayımlanan ESARR-5 Hava Trafik Hizmet Personeli düzenlemesine paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 -(1) Bu Talimatta yer alan;

- Aday: Dil yeterliliği eğitimine veya sınavına girecek kişiyi,
- AIP: Havacılık Bilgi Yayını,
- AIS: Havacılık Bilgi Hizmetini,
- ATC: Hava Trafik Kontrolü,
- ATS: Hava Trafik Hizmetini,
- Circular 318: Dil yeterliliği testleri hakkında ICAO tarafından hazırlanan genelgeyi,
- CNS: Haberleşme Seyrüsefer Gözetimi,
- Doc 9835: Dil yeterliliği gerekliliğinin uygulanması konusunda ICAO el kitabını,
- (Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansını,
- ELPAC Sınavı: Havacılık Muhaberesinde İngilizce Dil Yeterliliği (English Language

Proficiency for Aeronautical Communication) Sınavını,

- EUROCONTROL: Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatını,
- (Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032) FAA: Amerika Birleşik Devletleri Federal Havacılık İdaresini,
- Freyzyoloji: Havacılık muhaberesinde kullanılan ortak dili,
- Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcısı: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca veya ilgili mevzuat

uyarınca AIS, ATS ve CNS hizmeti sağlama yetkisi verilmiş kurum ve kuruluşları,

m) Hizmet sağlayıcı: Dil yeterliliğini sağlamaya yönelik eğitim veren veya sınav yapmak üzere

n) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kuruluşu,

o) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,

ö) ICAO Level Sınavı: Havacılık İngilizcesi Dil Yeterliliği (Aeronautical English Language

Proficiency) sınavını,

p) ÖSYM: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığını,

r) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** SHT-1DY Talimatı: 8/8/2018 tarihli Genel Müdürlükçe yayımlanan Dil Yeterliliği Talimatını,

s) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** SHY-65.01 Yönetmeliği: 31/1/2007 tarihli ve 26420 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hava Trafik Kontrol Hizmetleri Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliğini,

ş) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** Sorumlu müdür: Bu Talimat kapsamında yetkilendirilen hizmet sağlayıcılar bünyesinde, sınavların bu Talimata ve yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütülmesinden Genel Müdürlüğe karşı sorumlu olan ve Genel Müdürlük tarafından onaylanacak harcama yetkisine sahip kişiyi,

t) Test sağlayıcı: ICAO esaslarına uygun olarak dil yeterliliği seviyesini ölçmeye yönelik bir sınavın sahibi kurum veya kuruluşu,

u) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** UK CAA: Birleşik Krallık Sivil Havacılık Otoritesini,

ü) YDS: ÖSYM tarafından düzenlenen Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını, ifade eder.

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için, 2920 sayılı Kanun ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde, ilgili diğer mevzuatta ve ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar ve Hükümler

Dil yeterliliği esasları

MADDE 5 -(1) Türkiye AIP'sinde İngilizce hava trafik kontrol hizmeti verildiği deklare edilen ATC ünitelerinde operasyonel olarak çalışan hava trafik kontrolörleri, ICAO derecelendirme cetveline göre en az operasyonel seviyede (seviye 4) dil yeterliliğine sahip olmalıdır.

(2) Hava-yer muhaberesinde standart frezyolojinin kullanılması esas olsa da, frezyolojinin niyet edilen mesaj iletimine yeterli olmadığı durumlarda, sade, doğru ve etkin iletişim sürdürülebilir. Bu nedenle, İngilizce dil yeterliliği, sadece frezyoloji kullanımını değil, aynı zamanda standart frezyoloji dışında kullanılacak lisan bilgisini de içerir.

(3) Operasyonel seviyede İngilizce dil bilgisine sahip olduğunu belgeleyemeyen hava trafik kontrolörleri, ATC ünitelerinde, ancak İngilizce dil yeterliliğine sahip ekip şefi / birim sorumlusu gözetimi dahilinde çalışabilirler.

(4) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcısı, hava trafik kontrolörlerinin dil yeterliliğini sağlamak, korumak ve geliştirmek amacıyla hava trafik kontrolörlerinin çok uluslu katılımın olduğu Havacılık İngilizcesi odaklı eğitim ortamlarında eğitim almasını sağlamakla yükümlüdür.

Denkliği kabul edilen diğer sınavlar

MADDE 6 -(1) Hava trafik kontrolörü adaylarının başvuruları sırasında, İngilizce dilinde YDS sınavından (veya ÖSYM tarafından denkliği kabul edilmiş olan sınavlardan herhangi birinden) en az C düzeyinde puan aldıklarını belgelemeleri istenir.

(2) Hava trafik kontrol personelinin, devamında da, YDS sınavından (veya ÖSYM tarafından denkliği kabul edilmiş olan herhangi birinden) en az C düzeyinde puan aldığını gösteren bir belge alması durumunda, aldığı puana karşılık gelen ICAO dil yeterliliği seviyesinde dil bilgisine sahip olduğu kabul edilir.

(3) Hava trafik kontrolörlerinin İngilizce lisan bilgileri için, YDS puanları ile bunlara karşılık gelen ICAO dil yeterliliği seviyeleri/ELPAC puanları aşağıda verilmiştir:

ICAO/ELPAC	YDS
SEVİYE 6	
SEVİYE 5	A, B
SEVİYE 4	C

(4) YDS'ye eşdeğeri kabul edilen diğer sınavların eşdeğeri olduğu ICAO dil yeterliliği seviyelerinin/ELPAC puanlarının belirlenmesinde ise ÖSYM tarafından hazırlanmakta olan "Yabancı Dil Sınavları Eşdeğerlikleri Tabloları" esas alınacaktır.

(5) Hava trafik kontrol personelinin, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş hizmet sağlayıcı kuruluşlar tarafından İngilizce lisan yeterliliğinin (operasyonel seviye altı, seviye 4, seviye 5 veya seviye 6 olarak) belgelendirilmesi durumunda, ilgili personel için verilen dil yeterliliği seviyesi kabul edilir.

(6) (**Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032**) Hava trafik kontrol personelinin, Genel Müdürlük veya ICAO, EASA, EUROCONTROL, UK CAA veya FAA tarafından Havacılık İngilizcesi eğitimi vermekle yetkilendirilmiş eğitim organizasyonlarından 'Havacılık İngilizcesi Eğitimi' alması ve devamında eğitimi veren kurum tarafından İngilizce lisan yeterliliğinin belgelendirilmesi durumunda da, eğitimi veren kurum tarafından verilen sertifika / dil yeterliliği seviyesi kabul edilir.

(7) Genel Müdürlüğün ICAO Level Sınavı yapmakla yetkilendirdiği merkezler tarafından yapılan ICAO Level Sınavında başarılı olması kabul edilir.

ELPAC sınavları

MADDE 7 -(1) ICAO'nun dil konusunda getirdiği gerekliliklerin karşılanması amacıyla, kontrolör-kontrolör ve kontrolör-pilot arasında gerçekleştirilen havacılık muhaberesinde, İngilizce dilindeki yeterliliklerin belirlenmesi hususunda hava trafik kontrolörleri için EUROCONTROL tarafından geliştirilmiş bir İngilizce sınavı olan ELPAC sınavı, EUROCONTROL tarafından yetkilendirilmiş personel tarafından uygulanabilir.

(2) ELPAC sınavı "Dinlediğini anlama (Paper 1 : Listening Comprehension)" ve "Sözlü / karşılıklı konuşma (Paper 2 : Oral Interaction)" olarak iki bölümden oluşur. Sınava giren hava trafik kontrol personelinin başarılı sayılabilmesi için her iki bölümden de geçer notu alması gerekmekte olup, alınan en düşük not, sınav sonuç notu olarak belirlenir.

Dil yeterliliği konu başlıkları

MADDE 8 -(1) İngilizce dil yeterliliği aşağıdaki altı konu başlığı açısından değerlendirilir: a)

Telaffuz,

b) Dil bilgisi,

c) Kelime bilgisi,

ç) Akıcılık,

d) Anlama,

e) Karşılıklı konuşma.

(2) Konu başlıklarına göre yeterlilik değerlendirmesi, SHY-65.01 Yönetmeliği Ek 3/B'de bulunan ICAO lisan yeterlilik skalasına göre yapılır.

Dil yeterlilik skalası

MADDE 9 -(1) Hava trafik kontrolörlerinin radyo-telefon haberleşmesinde kullandıkları İngilizce lisan bilgisini sadece frezyoloji kullanımı açısından değil, frezyoloji dışında kullanımı da içerecek şekilde sınıflandıran ICAO Lisan Yeterlilik Skalası SHY 65-01 Yönetmeliği EK 3/B'de yer almaktadır.

Dil yeterliliği seviyeleri

MADDE 10 -(1) Dil yeterliliğinin değerlendirilmesi 1'den 6'ya kadar derecelendirilir. a)

- a) Seviye-1 dil yeterliliği, ilk temel seviyeyi,
- b) Seviye-2 dil yeterliliği, temel seviyeyi,
- c) Seviye-3 dil yeterliliği, ilk operasyonel seviyeyi,
- ç) Seviye-4 dil yeterliliği, operasyonel seviyeyi,
- d) Seviye-5 dil yeterliliği, genişletilmiş seviyeyi,
- e) Seviye-6 dil yeterliliği, uzman seviyeyi

ifade eder.

Dil yeterliliği notunun geçerliliği

MADDE 11 -(1) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** ELPAC veya yetkilendirilmiş hizmet sağlayıcıların ICAO Level sınavlarından alınan;

- a) Seviye-4 dil yeterliliği, sınav tarihinden itibaren 3 yıl,
- b) Seviye-5 dil yeterliliği, sınav tarihinden itibaren 6 yıl,
- c) Seviye-6 dil yeterliliği, ömür boyu geçerlidir.

(2) YDS puanları ise 5 yıl geçerli olup, bu süre zarfında YDS seviyesine denk gelen ICAO dil yeterliliği seviyesi kabul edilir. YDS seviyeleri 5 yıl sonra bir alt seviyeye indirgenir ve ICAO dil yeterliliği seviyesi de bu kapsamda güncellenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Esasları

Sınavların yürütülmesi

MADDE 12 -(1) Bu Talimat kapsamında yetkilendirilen hizmet sağlayıcıların yapacakları sınavların tarihleri ve gerekli hallerde bu tarihlerde yapılacak değişiklikler sınavdan en az 10 gün öncesinde hizmet sağlayıcı tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir.

(2) Başvurular, hizmet sağlayıcının belirleyeceği yöntemle doğrudan hizmet sağlayıcıya yapılır.

(3) Sınavlar esnasında sınav salonunda; aday, hizmet sağlayıcının sınavı yürütmekle görevli çalışanları ve Genel Müdürlük görevlileri dışında kimse bulunamaz.

(4) Genel Müdürlük, gerekli gördüğü her durumda sınavlara gözlemci veya denetçi gönderir.

Sınav esnasında uyulacak kurallar

MADDE 13 -(1) Her türlü kopya çekme girişiminde bulunan veya kopya çekerken yakalanan aday hakkında hazır bulunan hizmet sağlayıcı çalışanları ve varsa Genel Müdürlük görevlileri tarafından kopya tutanağı tutulur ve aday sınav yerinden uzaklaştırılarak sınavı geçersiz sayılır.

(2) Hakkında kopya tutanağı tutulan adaylar, hizmet sağlayıcı tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir. Aday, kopya işlemi yapılan sınavın tarihinden itibaren 12 ay içinde tekrar sınava giremez.

(3) Hakkında kopya tutanağı tutulan adayların başka bir sınav merkezinde sınava girmeleri durumunda aldıkları not geçersiz sayılır.

Sınavların değerlendirilmesi

MADDE 14 -(1) Sınavların değerlendirilmesi; Genel Müdürlük tarafından onaylanan sınavın formatına uygun olarak, hizmet sağlayıcının veya test sağlayıcının değerlendiricileri tarafından bu Talimatın 8 inci maddesinde belirlenen konu başlıklarına göre 10 uncu maddede belirtilen seviyelerle derecelendirilerek yapılır.

(2) Her bir adayın sınavı, 2 değerlendirici tarafından ve birbirinden bağımsız olarak değerlendirilir. 2 değerlendiricinin değerlendirme sonuçlarının farklılık göstermesi durumunda sınav, 3 üncü bir değerlendirici tarafından değerlendirilir. Üç değerlendirme sonunda aynı olan iki not, sonuç notu olarak değer kazanır. Üç not da birbirinden farklı olursa, hizmet sağlayıcı tarafından bu amaca yönelik olarak belirlenecek bir değerlendirici grubu ile son kez değerlendirilir, bu değerlendirmenin notu önceki üç değerlendirmenin sonucuna bakılmaksızın sonuç notu olarak kesinlik kazanır.

Sınav sonuçlarının bildirilmesi

MADDE 15 -(1) Bu Talimat kapsamında yapılan İngilizce dil yeterliliği sınav sonuçları, aylık periyodlarla, adaylara ait onaylı sınav sonuç sertifika kopyaları ile birlikte Genel Müdürlüğe, adayın çalıştığı Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcısına ve adaya yazılı olarak bildirilir.

Sınav sonucuna itiraz ve sınavların yeniden değerlendirilmesi

MADDE 16 -(1) Bu Talimat kapsamında gerçekleştirilen İngilizce dil yeterliliği sınavlarının nihai sonucu kendisine bildirilen aday, sınavının yeniden değerlendirilmesini talep edebilir.

(2) İtiraz başvuruları, hizmet sağlayıcı tarafından itirazlara yönelik olarak hazırlanmış olan prosedür doğrultusunda, sınav sonucunun bildirildiği tarihten itibaren en geç 15 gün içerisinde doğrudan hizmet sağlayıcıya yapılır.

(3) Bir sınavın itiraz değerlendirmesi, ilk değerlendirmeyi yapanlardan farklı bir değerlendirici tarafından yapılır ve kesinlik kazanır. Sınav sonucu Genel Müdürlüğe adayın çalıştığı Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcısına ve adaya yazılı olarak bildirilir.

Başarısız olanların yeniden sınav müracaatları

MADDE 17 -(1) Bu Talimat esaslarına göre yapılan dil yeterliliği sınavına katılmış ve Seviye4 altında not alarak başarısız olmuş adaylar 45 gün aynı sınav sistemini kullanan test merkezinde tekrar sınava alınmazlar.

(2) (Mülga: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)

Sınav sonuçlarının lisansa işlenmesi

MADDE 18 -(1) Sınavda başarılı olanlardan Genel Müdürlük tarafından düzenlenmiş lisansı olanların, dil yeterliliği seviyeleri lisanslarına işlenir.

(2) Seviye-4, seviye-5 ve seviye-6 dil yeterliliği seviyesi, lisansa geçerlilik tarihi ile birlikte işlenir.

(3) Seviye-4'ün altındaki sınav sonuçları lisansa işlenmez.

(4) Geçerli bir dil yeterliliği bulunan adayın, yeniden sınava girerek öncekinden farklı bir not alması halinde, bu seviye adayın talebi üzerine lisansına işlenecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Sağlayıcılar

Hizmet sağlayıcıların yetkilendirilmesi

MADDE 19 -(1) Bu Talimat kapsamında yetkilendirilmek isteyen hizmet sağlayıcılar, sınavlarda kullanacakları testlerin ve sınavları uygulayacakları test merkezlerinin onayı için Genel Müdürlüğe başvururlar. Başvuru sahipleri;

a) (Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032) Sınavlar esnasında kendi hazırlamış olduğu testi kullanmayacak ise, Genel Müdürlük ya da bu Talimatın 6 ncı Maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen kuruluşlarca ICAO Level sınavlarını yapmaya yetkilendirilmiş testin sağlayıcısı ile yapılan güncel işbirliği anlaşmasını,

b) Hizmet sağlayıcı bünyesinde görev yapacak olan personele ilişkin bilgi ve belgeleri,

c) Sınav başvurularının yapılması, sınavların duyurulması, yürütülmesi, değerlendirilmesi, sonuçlarının bildirilmesi, tüm sınav sürecini kapsayacak şekilde sınavlarla ilgili her türlü kaydın tutulması, muhafazası, sınavların gizliliğinin ve güvenliğinin sağlanması, sınav itirazlarının değerlendirilmesi, personel seçimi, standardizasyonu ve eğitimi ile sınav değerlendirme işlemini kendi bünyesinde gerçekleştirecek hizmet sağlayıcılarda kalite sisteminin takibi gibi konularda prosedürlerin yer aldığı dil yeterliliği hizmet sağlayıcısı el kitabını Genel Müdürlüğe sunar. El kitabı Türkçe ya da İngilizce dilinde hazırlanabilir.

(2) Aynı sınav sisteminin kullanılacağı birden fazla sınav merkezi için yetki talebinde bulunan hizmet sağlayıcı, yetki talebinde bulunduğu merkezler için ortak bir el kitabı hazırlayarak Genel Müdürlüğe sunar.

(3) Sınav değerlendirme işlemini kendi bünyesinde gerçekleştirecek hizmet sağlayıcılar tarafından kalite sistemi kurularak, yürütülen faaliyetler düzenli olarak denetlenir.

(4) Hizmet sağlayıcıların sınavları yapacağı test merkezleri, Genel Müdürlük tarafından en geç 2 yılda 1 kez yerinde denetlenir. Bu Talimat hükümlerine göre gerçekleştirilen denetimler neticesinde uygun görülen test merkezleri dil yeterliliği hizmet sağlayıcısı olarak 4 yıllığına yetkilendirilir. Genel Müdürlük, yetkilendirdiği hizmet sağlayıcılarını, faaliyetlerinin bu Talimat hükümlerine uygunluğu açısından gerekli gördüğü hallerde haberli veya habersiz olarak denetler.

(5) Hizmet sağlayıcılar, sınavla ilgili bilgi ve kayıtları hukuki bir zorunluluk olmadıkça hiçbir kimse veya kurumla paylaşamaz. Ancak, sivil havacılık otoriteleri veya kuruluşları tarafından bir adayın sınav sonucuna yönelik teyit istekleri Genel Müdürlük tarafından cevaplanır.

Test merkezlerinde aranacak şartlar

MADDE 20 -(1) Test merkezleri aşağıdaki gereklilikleri sağlamalıdır:

a) Sınava uygun ses, ışık, sıcaklık, havalandırma ve oturma düzeni.

b) Gerçekleştirilecek olan sınavların yürütülmesi esnasında ses kayıt cihazına ihtiyaç olması halinde, sınav merkezinin kapasitesine bağlı olmak üzere aynı özelliklere sahip en az 2 adet ses kayıt cihazı.

c) Yüksek hızlı internet bağlantısı.

ç) Sınav yapılan alanları izleyen sesli kamera sistemi ve bu Talimat kapsamında yapılan sınavlarla ilgili her türlü kaydın hizmet sağlayıcı tarafından en az 5 yıl süre ile saklanması ve kayıtların, talep edilmesi halinde Genel Müdürlüğe sunulması.

d) Sınav güvenliğini sağlamaya yönelik, kilitli dolap ve kasa gibi donanımlar ile güvenlik tedbirlerinin alınması.

(2) Adaylar için bekleme ve dinlenme alanı, kayıt bürosu veya bankosu olmalıdır.

(3) Adayların iletişimine tahsis edilmiş e-posta adresi ve telefon numarası olmalıdır.

İngilizce testlerde aranacak şartlar

MADDE 21 -(1) Dil yeterliliği sınavı yapmak için yetkilendirilecek hizmet sağlayıcılarının kullanacakları İngilizce testler aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır:

a) Genel Müdürlük tarafından kabul edilen bir test olmalıdır.

b) Circular 318 ve Doc 9835 esasları çerçevesinde hazırlanmış olmalıdır.

c) İngilizce anlama ve konuşma yeteneğini bu Talimatın 8 inci maddesinde belirtilen konu başlıkları yönünden 10 uncu maddesine uygun olarak değerlendirmelidir.

ç) Dinleme ve konuşma soruları içermelidir.

d) Yüz yüze mülakat içermelidir.

- e) Sorular havacılık konularında olmalıdır ve havacılık terminolojisini içermelidir.
- f) Mülakat da dâhil olmak üzere sorular ve sorulara verilen cevaplar elektronik olarak kaydedilmeli ve gerektiği durumlarda erişilebilir olmalıdır.
- g) Test güvenilirliğini sağlayacak şekilde birbirinden farklı sorular ihtiva eden 50 farklı test üretilebilecek soru bankasına sahip olmalıdır.
- ğ) Soru bankasındaki soru sayısı yılda en az %10 arttırılmalı veya değiştirilmelidir.
- h) Sınavlarda sorulacak soruların gizliliği ve güvenliği sağlanmalıdır.

Personel gereklilikleri

MADDE 22 -(1) Bu Talimat kapsamında yetkilendirilmek isteyen hizmet sağlayıcılar, sınavların bu Talimata ve yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütülmesinden Genel Müdürlüğe karşı sorumludur ve Genel Müdürlük tarafından onaylanacak harcama yetkisine sahip sorumlu müdür görevlendirir.

(2) Sınav değerlendirme işlemi kendi bünyesinde gerçekleştirecek olan hizmet sağlayıcılar, yürütülecek kalite faaliyetlerinden sorumlu olacak ve gerekli kalite eğitimlerine sahip bir personel görevlendirir. Bu görev, ilgili kalite eğitimlerine sahip olması halinde sorumlu müdür tarafından da yürütülebilir.

(3) Görevinden ayrılan bir yönetici en fazla 15 gün içinde Genel Müdürlüğe bildirilir ve Genel Müdürlüğe bu personelin yerine geçecek bir yönetici için en fazla 45 gün içinde yönetici personel onay başvurusu yapılır.

(4) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** Sınav değerlendirmelerini kendi bünyesinde gerçekleştirecek olan hizmet sağlayıcıları eğer seviye-6 dil yeterliliği belgesi verecek ise; değerlendiricilerinin en az biri seviye-6 dil yeterliliğine sahip olmalı ve geçerli bir ticari pilot veya geçerli bir hava trafik kontrolörü lisansına sahip olmalıdır. Seviye-5 ve altındaki seviyeler için dil yeterliliği belgelerini verecek ve sınav değerlendirmelerini kendi bünyesinde gerçekleştirecek olan hizmet sağlayıcıların değerlendiricilerinin en az biri asgari seviye-5 dil yeterliliğine sahip olmalı ve geçerli bir ticari pilot veya geçerli bir hava trafik kontrolörü lisansına sahip olmalıdır.

Diğer değerlendiricide yukarıdaki şartların sağlanamadığı durumlarda söz konusu değerlendiricinin Üniversitelerin eğitim dili % 100 İngilizce olan bölümlerinden mezun olup ÖSYM tarafından yürütülen YDS'den (A) seviyesinde veya ÖSYM tarafından bu sınava denkliği kabul edilen İngilizce sınavlarının birinden bu seviyeye eşdeğer puan almış olması şartı aranır.

(5) Sınav değerlendirmelerini kendi bünyesinde gerçekleştirecek olan hizmet sağlayıcılar bünyesinde bu maddenin 4 üncü fıkrasında belirtilen şartlara haiz en az 3 adet sınav değerlendiricisi bulundurulmalıdır. Değerlendiriciler yarı zamanlı görev yapabilirler, ancak bir değerlendirici birden fazla sınav merkezinde görev yapamaz.

(6) Aday ile yapılacak konuşmaları ve yüz yüze mülakatı icra edecek konuşmacıya ihtiyaç duyulan bir sınavı uygulayacak hizmet sağlayıcı bünyesinde en az 2 adet olmak üzere, sınav merkezinin kapasitesine bağlı olarak Genel Müdürlük tarafından kabul edilebilir sayıda konuşmacı bulunmalıdır. Konuşmacılar, yarı zamanlı görev yapabilirler, ancak bir konuşmacı birden fazla sınav merkezinde görev yapamaz. Bu personel, detayı hizmet sağlayıcı el kitabında belirtilen başlangıç eğitimini tamamlamalıdır.

(7) Sınavın formatına uygun olarak, sınavlar esnasında aday ile yapılacak konuşmaları ve yüz yüze mülakatı yürütecek konuşmacılar en az seviye-5 dil yeterliliği içeren ticari pilot ya da hava trafik kontrolörü lisansına sahip olmalıdır.

(8) Hizmet sağlayıcı bünyesinde aynı zamanda İngilizce eğitim de veriliyorsa, konuşmacı veya değerlendirici olarak görev yapmakta olan personel bu Talimat kapsamında düzenlenen kurslarda eğitmen olarak görev yapamaz. Hizmet sağlayıcı, her iki faaliyetin birbirinden net olarak ayrıldığından emin olacak prosedüre sahip olmalıdır.

(9) Hizmet sağlayıcı bünyesinde görev yapacak olan personel ile yapılmış iş sözleşmesi bulunmalıdır.

Değerlendiricilerin standardizasyonu ve kalite kontrolü

MADDE 23 -(1) Sınav değerlendirme işlemini kendi bünyesinde gerçekleştirecek hizmet sağlayıcılar; değerlendiricilerin seçimi, standardizasyonu ve yaptıkları değerlendirmelerin kalite kontrolü konularında bir prosedür geliştirmeli ve bu prosedüre uygun olarak değerlendirici performansını ölçmeye yönelik periyodik denetimler gerçekleştirmelidir.

(2) Yapılan denetimlerde performansı yetersiz görülen değerlendiricilere değerlendirme görevi verilmez.

(3) Sınav değerlendirme işlemini kendi bünyesinde gerçekleştirecek hizmet sağlayıcılar; değerlendirme standardizasyonunun sağlanması amacıyla, istihdam ettiği değerlendiriciler arasında en fazla beşerli değerlendirici grupları oluşturarak yılda en az 5 adayın sınav değerlendirmesinin birlikte gerçekleştirilmesini sağlar.

(4) Sınav değerlendirme işlemini kendi bünyesinde gerçekleştirecek hizmet sağlayıcılarda görev yapacak değerlendiriciler, ayrıntısı ve usulü hizmet sağlayıcı el kitabında belirtilen en az 40 saatlik başlangıç ve her yıl 25 saatlik tazeleme eğitimini tamamlamalıdır. Başlangıç ve tazeleme eğitimlerini verecek olan personelin haiz olması gereken şartlar hizmet sağlayıcı el kitabında tanımlanmalıdır.

(5) Hizmet sağlayıcı, bu eğitimler sonucunda değerlendirici olarak görevlendirdiği personel için yetki belgesi düzenler. Bir takvim yılı içerisinde en az 10 değerlendirme yapmış olan değerlendiriciler yıllık tazeleme eğitiminden muaf tutulur.

(6) Son 5 yıl içerisinde aynı sınav sistemini kullanarak sınav değerlendirme işlemini kendi bünyesinde gerçekleştiren hizmet sağlayıcılarda görev yapmış olan değerlendiriciler, Talimatın bu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen en az 40 saatlik başlangıç eğitimini daha önce almışlarsa bu eğitimden muaf tutulur.

(7) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** EUROCONTROL tarafından yetkilendirilmiş ELPAC sınavı yapma yetkisi ve yetkilendirilmiş personeli bulunan hizmet sağlayıcılar bu maddenin 4 üncü, ve 6 ncı fıkralarından muaf tutulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032) İdari ve cezai yaptırımlar

MADDE 24 -(1) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen hizmet sağlayıcılar, yönetici personel ve sınava katılan adaylar ile hizmet sağlayıcı bünyesinde görevli diğer personel bu Talimatta belirtilen kurallara uymakla yükümlüdür. Bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan hizmet sağlayıcıya, adaya ve ilgili personele, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında, 2920 sayılı Kanununun 143 üncü maddesi ile 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan SHY-İPC Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelikte belirtilen idari para cezaları ve aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır:

a) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen hizmet sağlayıcılar tarafından, bu Talimatta veya diğer mevzuatlarda belirlenen asgari yeterliliklerin tamamının veya bir kısmının karşılanmadığının veya kaybedildiğinin tespit edilmesi halinde; uygun hale getirilmeye kadar mevcut yetkileri askıya alınır. Askıya alınma tarihinden itibaren 3 ay içerisinde asgari gereklilikler yerine getirilmediği takdirde yetkisi iptal edilir.

b) **(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032)** Genel Müdürlük tarafından yapılan denetleme esnasında, denetçilerin görevlerini yapmasına engel olunması, talep edilen bilgi ve belgelerin zamanında ve tam olarak denetçilere sunulmaması, gerçeğe aykırı belge tanzim edilmesi halinde sorumlu yönetici personel onayı iptal edilir, hizmet sağlayıcının yetkisi uygunsuzluk giderilmeye kadar askıya alınır.

c) Bu Talimat hükümlerine uygun hareket etmeyen veya Genel Müdürlük denetimlerinde tespit edilen bulguları verilen süre içerisinde kapatmayan hizmet sağlayıcıların yetkisi askıya alınır. Askıya alınma tarihinden itibaren 3 ay içerisinde eksiklerin giderilmemesi halinde yetkisi iptal edilir.

ç) Sınavlarda usulsüzlük yaptığı tespit edilen, sınav güvenliğini ve güvenilirliğini ihlal eden hizmet sağlayıcıların yetkisi ve sorumlu yöneticisinin yetkisi iptal edilir.

d) Yürütülen sınavlar esnasında hakkında kopya işlemi yapıldığı halde, bu Talimatın 13 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen süreye uymayan adaylar hakkında 2920 sayılı Kanununun 143 üncü maddesi gereğince idari para cezası uygulanır.

e) Genel Müdürlükçe yapılan denetimlerde, adayların sınav esnasında herhangi bir uygunsuzlukta bulduklarının tespiti halinde Genel Müdürlük adayın sınavını iptal ederek uygun gördüğü bir hizmet sağlayıcı bünyesinde yeniden sınava katılmasını isteyebilir.

(Değişik: 9/8/2024 - E-86170537-175.04-80032) Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1- (1) SHT-1DY Talimatı kapsamında Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş Pilot İngilizce Dil Yeterliliği Sınav Kuruluşlarınca, bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde Hizmet Tarifesi'nde SHUO4148 kodlu "Dil Yeterliliği Sınav Merkezi Yetkilendirilmesi" Hizmet Ücretini yatırdığına dair belge ile Hava Trafik Kontrolörlerine yönelik ilgili ICAO Level sınavına ilişkin hazırlanan örnek sorular ile başvurulması durumunda Genel Müdürlükçe Hava Trafik Kontrolörleri Dil Talimatı kapsamında yetkilendirme yapılır ve bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süre ile bu yetki geçerli olur.

Yürürlük

MADDE 25 -(1) Bu Talimat, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 -(1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.